

Η Πόλις μας ακολουθεί...

της Χρυσोधέμιδος Χατζηπαναγή

Οι τραγικές επέτειοι Ιουλίου και Αυγούστου συμπλήρωσαν ήδη 44 ολόκληρους ενιαυτούς, που άλλοτε μοιάζουν με το πέταγμα διαβατάρικων πουλιών σε αποδημία προσφυγιάς κι άλλοτε με δύσβατους, αβάσταγους αιώνες ανεπίστροφης αναχώρησης.

Εξαρτάται από ποια αντίπερα όχθη κοιτάς χωρίς να βλέπεις την κλεψύδρα είτε από ποια κοντινή γωνία αφουγκράζεσαι τους βασανιστικούς αργοκύλητους ρυθμούς της· κι έπειτα, δεν παύεις να συλλογιέσαι κι αναστοχάζεσαι καθ' υπόμνηση Σεφέρη: «Τόσες ψυχές δοσμένες στις μυλόπιετρες», τόσες απαντοχές και συνθήματα και υποσχέσεις κι άλλες τόσες φρούδες ελπίδες, λιοδορίες, διαψεύσεις... Πόσο ν' αντέξεις μπροστά σε ανοικτά οδοφράγματα χλεύης και δηλώσεις υποδούλωσης και μέχρι πότε να περιμένεις πίσω από το συρματοπλέγμα του πορθητή;

Ωστόσο, ενδόμυχα κι απερίφραστα η φωνή προειδοποιεί: εναπόκειται στην αναμέτρηση με την αντίσταση της μνήμης και τη λογοδοσία απέναντι στην Ιστορία ή έτσι που «αφέθηκες κι ενδίδεις» δεν απομένει παρά η αμαχητί πλέον παράδοση στην αμνησία. Τους ελάχιστους λογομνήμονες και τους ολίγους ενσυνείδητους φιλόστορες αγνοούν οι απαθείς αμνήμονες κι απαξιώνουν οι «προοδευτικοί» της αρνησιπατρίας· ενώ πολυμήχανοι τεχνουργοί εξυφαίνουν τον ιστό της αράχνης με της πλεκτάνης τα αόρατα νήματα. Η ελαφρότητα της λήθης αντισταδμίζει το επαχδές βάρος της απέχθειας, που δολοπιλόκοι αυτουργοί και επιλήσμονες Λωτοφάγοι σου φορτώνουν με τελεσίγραφα επιδανάτιας ληξιαρχικής πράξης.

Πρόσκαιρο όμως κι απατηλό το ξεστράτισμα της όποιας ληημοσύνης από την απαρέγκλιτη εμμονή της Μνημοσύνης σε πείσμα των καιρών στη ροή του χρόνου, καθώς οι υστερογενείς αποφράδες εκείνες μέρες σου θυμίζουν τη δεύτερη άλωση της πόλης από τον ίδιο τραχύ κατακτητή. Της δικής σου γενέθλιας πόλης, που οι ποιητές δίκαια την είπαν Βασιλεύουσα, Λεμονανθούσα, Χαρίεσσα, Ίμερόεσσα, Θεόμορφη. Γιατί συνεχίζει να διαφεντεύει με τον ήμερο του πόδου την καρδιά και καταλαμβάνει την επικράτεια της σκέψης. Όσο κι αν ο εισβολέας με τουρκωνύμια την κράζει, δεν κατάφερε την πίστη και την ελληνικότητα ν' αλλάξει της ψυχής της. Όσο κι αν, παραμένοντας κάτω από τη σκιά των σκαιών της κατοχής, την καταδυναστεύει η βαρβαρότης και τη συνθλίβει η ψυχοφθορά της εγκατάλειψης μακριά από τους νόμιμους κατοίκους της. Αυτούς που άχρι θανάτου δεν βολεύονται σε άλλης γης το χώμα μήτε μπορούν ν' ανασάνουν παρ'εκτός το μυρωμένο αγέρι από την αλμύρα της θαλασσινής της αύρας.

Αγριεύει και παραφρονεί ο νους μπροστά στο αδιανόητο κακό και την ανείπωτη συμφορά της συντριβής. Μα οι ζωηρές αναπολήσεις δρασομανούν πύρινες φλόγες μέσα σε ανυποχώρητη θέληση και άσβεστες ζωντανές μνήμες. Καθώς το

όραμα της προσδοκίας και οι στόνοι του νόστου ανοίγουν δρόμους διάπλους επανόδου. Γιατί η επιστροφή στον εδεμικό μας παράδεισο με τον Κεφαλόβρυσσο και τους κήπους των εσπερίδων σε Κυθρέα, Μόρφου, Λάπηθο και Καραβά ολοένα και πεισμώνει κι ολοένα νοιώθουμε να πλησιάζει. Ήγγικεν η ώρα μάς προμηνούν τα νεκραναστημένα σήμαντρα των εκκλησιών και οι γηγενείς άγιοι και αρχάγγελοι μάς καλούν με το νεύμα του Παντοκράτορα από τον δόλο τ' ουρανού μας. Προς τα εκεί, όπου στην οδύνη της φυγής και του κατατρεγμού αφήσαμε πατρογονικές εστίες και προγονικούς τάφους, ιερά προσκυνήματα, σχολεία κι αρχοντικά, τις γειτονιές των παιδικών φίλων και των ωραίων εποχών κι ολάκερης της ανδισμένης νιότης τα υπάρχοντα και τα πολύτιμα τιμαλφή των ονείρων μας.

Εμείς που αξιωθήκαμε μιαν τέτοια πόλη, όχι, δεν την αποχαιρετούμε, δεν την παραδίδουμε και δεν εννοούμε να τη χάσουμε. Γιατί όπου κι αν πήγαμε, όπου κι αν βρεθήκαμε κι όπου τα μάτια μας γυρίσουμε, από τους πιο κοντινούς προορισμούς μέχρι τους μακρινότερους ωκεανούς του κόσμου, η πόλις μάς ακολουθεί. Κι όπου και τούτο το καλοκαίρι ταξιδέψαμε, σε νησιά ελληνικά είτε σε περιώνυμες μεγάλες πολιτείες, η τουρκοκατεχόμενη Κύπρος της μοιρασμένης μας πατρίδας με του Αττίλα την αιμάσσοσα γραμμή εξακολουθεί να μας πληγώνει. Εδώ κι εκεί και ως πέρα, στις μετοικεσίας τις προσωρινές διαμονές, τις παρεπιδημίες και περιδιαβάσεις, τα χωριά και οι πόλεις, οι κατεχόμενοι θαλασσοφίλητοί μας τόποι, καταπόδι μάς ακολουθούν. Καθώς, από του Αιγαίου τις πευκόφυτες ακρογιαλιές μέχρι του Ιονίου τις βραχώδεις παράκτιες τοποθεσίες έως τις εξωτικές και κοσμοπολίτικες παραλίες δεν βλέπουμε παρά την αγαπημένη θάλασσα της Κερύνειας, τις χρυσές αμμουδιές της Αμμοχώστου και τις βραχοσπηλιές στην Αχαιών Ακτή της εγκλωβισμένης Καρπασίας. Όπως από μεσαιωνικά φρούρια και στοιχειωμένα κάστρα προβάλλει πάντα η Δυσδαιμόνα στον Πύργο του Οθέλλου και η Ρήγαινα σεργιανά του Πενταδάκτυλου τα Κάστρα, από τον Άγιο Ιλαρίωνα ίσαμε το Βουφαβέντο και την Καντάρα. Κι ακόμη παρακολουθούμε θεατές την τραγωδία δίχως κάθαρση στη Σαλαμίνα και τους Σόλους να παίζεται στ' αρχαία θέατρα της Ελλάδας μέχρι την Ιωνία και την Παμφυλία της ρημαγμένης Μικρασίας.

Εδώ και 44 χρόνια τουρκοκατοχής, όπου κι αν πάμε, όπου κι αν βρεθούμε, η Πόλις μάς ακολουθεί. Και μ' όποιο πλοίο ταξιδέψουμε, το φυλακισμένο Καραβί της Κερύνειας με τις 29 μυλόπετρες και τους 380 αμφορείς μάς στοιχειώνει. Και θα μας στοιχειώνει μέχρι την απελευθέρωσή του.

Το παρόν τεύχος έχει επιχορηγηθεί από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Η επιχορήγηση δεν σημαίνει την αποδοχή του περιεχομένου ή των απόψεων που εκφράζονται από την συντακτική επιτροπή από πλευράς του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.